

VIĻAKAS
BIBLIOTĒKAS
GADA PĀRSKATS
2025

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	Error! Bookmark not defined.
2. Finansiālais nodrošinājums.....	6
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	6
4. Personāls.....	7
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	8
6. Krājums	15
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	19
8. Novadpētniecība	26
9. Projekti.....	30
10. Publicitāte.....	30
11. Sadarbības tīkla raksturojums	35

Pielikumi

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts

Viļakas bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

1.1. Teritoriālais raksturojums

Viļakas bibliotēka atrodas **Viļakas pilsētā**, kas ir viena no Balvu novada administratīvajām teritorijām Latvijas austrumos, pierobežā ar Krieviju. Teritorija raksturojas ar izteikti lauku apdzīvotību, nelieliem ciemiem un plašu dabas teritoriju klātbūtni. Šis ģeogrāfiskais konteksts nosaka bibliotēkas būtisko lomu informācijas pieejamības nodrošināšanā un kultūras dzīves uzturēšanā.

1.1.1. Apkalpojamā teritorija un iedzīvotāji

Bibliotēka apkalpo:

- Viļakas pilsētas iedzīvotājus,
- apkārtējo pagastu iedzīvotājus,
- skolēnus un pedagogus no tuvējām izglītības iestādēm,
- seniorus un sociāli mazāk aizsargātās grupas,
- vietējos uzņēmējus un pašvaldības iestādes.

Teritorijā vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošanās, kas ietekmē bibliotēkas pakalpojumu pieprasījumu un uzsver nepieciešamību pēc digitālās prasības atbalsta un sociāli iekļaujošām aktivitātēm.

1.1.2. Sociāli ekonomiskās īpatnības

Reģionam raksturīgs:

- zemāks vidējais ienākumu līmenis,
- ierobežots kultūras un izglītības pakalpojumu piedāvājums,
- augstāka digitālās atstumtības riska pakāpe.

Šādos apstākļos bibliotēka kļūst par nozīmīgu sabiedrisko centru, kas nodrošina bezmaksas piekļuvi informācijai, tehnoloģijām un mūžizglītībai.

1.2. Institucionālais raksturojums

Viļakas bibliotēka ir **Balvu novada pašvaldības** kultūras iestāde. Tā darbojas kā publiska bibliotēka, nodrošinot informācijas, kultūras un izglītības pakalpojumus visām iedzīvotāju grupām. Bibliotēka ir daļa no **Latvijas publisko bibliotēku tīkla** un darbojas saskaņā ar Bibliotēku likumu, pašvaldības saistošajiem noteikumiem un Kultūras ministrijas vadlīnijām.

Bibliotēkas struktūrā ietilpst:

- lasītava un abonements,
- bērnu literatūras fonds,
- digitālo pakalpojumu zona,
- vietējās vēstures un novadpētniecības krājums.

1.3. Funkcijas un uzdevumi

Bibliotēkas galvenās funkcijas 2025. gadā:

- nodrošināt brīvu piekļuvi literatūrai, informācijai un digitālajiem resursiem,
- veicināt lasītprasmi un kultūras līdzdalību,
- attīstīt digitālo prasmju apguvi,
- uzturēt un popularizēt novadpētniecības materiālus,
- nodrošināt sabiedrisko telpu vietējās kopienas aktivitātēm.

1.4. Sadarbība un partnerības

Bibliotēka sadarbojas ar:

- Balvu novada pašvaldību,
- Viļakas pilsētas pārvaldi,
- izglītības iestādēm,
- kultūras un sociālajiem dienestiem,
- vietējām NVO,
- reģionālajām bibliotēkām un Latvijas Nacionālo bibliotēku.

Sadarbība nodrošina plašāku pakalpojumu klāstu, pasākumu īstenošanu un kopienas iesaisti.

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

Veiksmīgākie 2025. gada notikumi Viļakas bibliotēkas darbībā:

- Literātu biedrības “Viļakas Pegazs” dalībnieka Aussalīša (Pētera Boldāna) jaunākās grāmatas „Pirms un pēc ābece” atvēršana. (28. lpp.).
- Lasītāju klubiņa “Mantiniēces” dalībnieču tematiska tikšanās ar Regīna Sergejeva, kas dalījās ar saviem iespaidiem un virtuālo ieskatu ceļojumā uz Romu. (28. lpp.)
- Eiropas autoru dienas ietvaros lasītāju klubiņa “Mantiniēces” – lasīšanas pēcusdiena (34. lpp.)
- Ziemeļvalstu literatūras un Eiropas autoru dienas ietvaros “Radošā rīta lasīšanas darbnīca” kopā ar Viļakas PII “Namiņš” bērniem (22.,32. lpp.)
- Viļakai – 80! Izstāde “Pilsēta manās domās un krāsās” – bērnu dāvana Viļakas pilsētai dzimšanas dienā. (29. lpp.)
- Jolantas Saulevičas Loginas foto izstādes “Vectēvs” atklāšana (33. lpp.)
- Ziemassvētku tradīciju izzināšanas rīts Viļakas bibliotēkā kopā ar PII “Namiņš” bērniem (23. lpp.)
- Eņģeļu un sniegpārslu darināšanas meistarklase – radošā darbnīca. (34. lpp.)

Pasākumu kopsavilkums tabulā – 3. pielikumā.

Kopš 2012. gada 1. janvāra bibliotēkas adrese ir Tautas ielā 6, Viļaka.

Plašsaziņas līdzekļos bibliotēka atpazīstama pēc iestādes logo. Sociālajos tīklos bibliotēkai ir sava mājas lapas: <http://bibliotekas.lv/vilaka/> un facebook konts: <https://www.facebook.com/vilakasbiblioteka>

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā bija saistītas ar darbinieku maiņu laika posmā no 2025. gada 31. jūlija. Ar 2025.gada 27.augustu Viļakas bibliotēkā strādā 1 bibliotekārā darbiniece, kas ir arī struktūrvienības Viļakas bibliotēka vadītāja.

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

Finansējums nodrošina galvenokārt bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. Pašvaldības finansējums, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, nedaudz mainījies – par 50 EUR palielinājies finansējums grāmatu iegādei.

No piešķirtā finansējuma 1650 EUR izlietoti grāmatu iegādei, bet 850 EUR izlietoti preses izdevumu abonēšanai.

Darbinieku atalgojumu skatīt Balvu Centrālās bibliotēkas pārskatā.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2023	2024	2025
Izdevumi kopā (EUR)	-	-	-
Darbinieku atalgojums (bruto)	-	-	-
Krājuma komplektēšana	2498	2450	2500

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.

Bibliotēka ir aprīkota ar:

- datoriem un interneta piekļuvi,
- modernu bibliotēkas informācijas sistēmu (BIS ALISE),
- telpām pasākumiem un nodarbībām,
- atjaunotu grāmatu un periodikas fondu,
- pieejamības risinājumiem dažādām lietotāju grupām.

Pārskata periodā nav bijusi nepieciešamība veikt ēkas būvniecību, rekonstrukciju, nozīmīgus remontdarbus.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Iegādes gads
Datori	4	6	2014., 2018.
Multifunkcionālās iekārtas	3	3	2012., 2021.
Printeri	1		2018.
Procesors		1	2019.

Bibliotēkā esošo datoru skaits ir pietiekams, jo samazinājusies lietotāju interese un vajadzība izmantot datorus izklaides nolūkos. Bibliotēkas apmeklētāji un lietotāji datortehniku lielākoties izmanto informācijas meklēšanas vajadzībām bibliotēkas kopkatalogā un sociālo tīklu vietnēs, personīgo norēķinu veikšanai, saziņai ar valsts un pašvaldības iestādēm, dokumentu elektroniskai parakstīšanai, kā arī, lai izprintētu, ieskenētu, kopētu kādu informāciju vai materiālus.

Bibliotēkā ir piemērotas telpas un aprīkojums (datori, galda, intelektuālās, radošās un aktivitāšu spēles) arī pasākumu organizēšanai bērniem un jauniešiem.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

4. Personāls

Viļakas bibliotēkā no 2024. gada 1. jūnija līdz 2025.gada 31. jūlijam bibliotēkas vadītāja (1 slodze) ir S. Dvinska - 1. līmeņa profesionālā augstākā izglītība citā jomā, pabeigti kursi LNB Mācību centrā - 240 stundu programma „Informācijas un bibliotēku zinību pamati”.

Lasītavas darbiniece (1 slodze) R. Dūna - 1. līmeņa profesionālā augstākā izglītība citā jomā, pabeigti kursi LNB Mācību centrā - 240 stundu programma „Informācijas un bibliotēku zinību pamati”.

No 2025.gada 27.augusta Viļakas bibliotēkas vadītāja (1 slodze) ir L. Babāne – augstākā pedagoģiskā izglītība ar kvalifikāciju “Vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotājs” (16.01.2003.), pabeigti BIS ALISE pamatkursi “Informācijas meklēšana un cirkulācija”.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p.k.	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	RTU Rēzeknes akadēmija sadarbībā ar Balvu Centrālo bibliotēku (Valsts pētījumu programmas “Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai” projekts “Identitāšu	Kultūras darbinieku seminārs “Latgales patība/identitāte pētījumos”	5	Klātienē

	ainavas: vēsture, kultūra un vide” (Nr. VPP-LETONIKA-2021/1-0008))			
2.	BIS Alise	Pamatkursi , Informācijas meklēšana un cirkulācija	8	<i>Attālināti</i>
3.	SIA “Grūbes biroja pakalpojumi”	Seminārs un zināšanu pārbaudes tests (<i>EP un padomes regulas 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, prasību izpratni un šo pamatprincipu piemērošanu Balvu novada pašvaldības darbā.</i>)	2	<i>Attālināti</i>
4.	Balvu Centrālā bibliotēka un VKKF Latgales programma 2025	Seminārs/lekciju cikls "Grāmatniecība, lasīšanas paradumi un to kultivēšana Ziemeļlatgalē"	4	<i>Klātienē</i>
5.	SIA Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs	“Mākslīgā intelekta rīki un citi rīki pedagogu darbā”	4	<i>Attālināti</i>
6.	Mācību centrs BUTS	“Sociālo tīklu un digitālā mārketinga stratēģija”	80	<i>Attālināti</i>

Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi būtiski veicinājuši gan individuālo profesionālo izaugsmi, gan bibliotēkas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu. Tie devuši iespēju:

- sekot līdzi nozares aktualitātēm un tehnoloģiskajām tendencēm,
- pilnveidot prasmes darbā ar dažādām lietotāju grupām,
- apgūt jaunas metodes informācijas organizēšanā un popularizēšanā,
- uzlabot izpratni par BIS Alise sistēmas funkcionalitāti, datu ievadi, krājuma apriti un lietotāju apkalpošanas procesiem,
- nostiprināt zināšanas par personas datu aizsardzības prasībām, kas ir īpaši svarīgi bibliotēkas ikdienā, strādājot ar lietotāju datiem, reģistriem un dokumentiem,
- ielūkoties reģiona lasīšanas paradumu tendencēs, grāmatniecības attīstībā un iespējās veicināt lasītprasmi un lasīšanas kultūru,
- radīt jaunas idejas tematiskajām izstādēm un literārajiem pasākumiem,
- stiprināt sadarbību ar vietējiem kultūras un izglītības partneriem,
- apgūt digitālos rīkus, tostarp mākslīgā intelekta lietošanas daudzpusīgās iespējas, kas arvien biežāk tiek izmantots informācijas meklēšanā, satura veidošanā un mācību procesā,

- paplašināt zināšanas par digitālo komunikāciju, sociālo tīklu pārvaldību, auditoriju analīzi un satura stratēģiju veidošanu. Tas ir īpaši nozīmīgi mūsdienu bibliotēkai, kurai jāspēj sasniegt dažādas sabiedrības grupas digitālajā vidē,
- stiprināt sadarbību ar citām bibliotēkām un kultūras institūcijām.

Šie pasākumi palīdzējuši bibliotēkai kļūt mūsdienīgākai, pieejamākai un orientētai uz lietotāju vajadzībām.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2023	2024	2025	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	423	371	390	-12%; +5%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	89	65	102	-27%; +57%
Bibliotēkas fiziskais apmeklējums	4524	3695	3480	-18%; -6%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	393	234	413	-40%; +76%
Virtuālais apmeklējums	25382	16823	79634	-34%; +373%
Izsniegumu kopskaits	16028	12241	9787	-24%; -20%
<i>t.sk. bērniem līdz 18.g.</i>	513	202	484	-60%; +139%
Izdevuma veidi:				
<i>grāmatas</i>	5263	4123	3628	-22%; -12%
<i>periodiskie izdevumi</i>	10210	7763	6159	-24%; -21%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	35	31	33	-4%; +2%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	49	36	59	-13%; +23%

*<https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/12615/download?attachment>

* <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/12630/download?attachment>

Pamatrādītāju tabulas dati liecina par rādītāju skaitlisku dinamiku. Iedzīvotāju skaits Viļakas pilsētā un apkārtējos pagastos pēc pieejamajiem datiem ir mazinājies, tomēr pārskata periodā nedaudz palielinājies lietotāju skaits, kas ietekmējis apmeklējumu un izsniegumu. Daudzi iedzīvotāji devušies mūžībā vai neapmeklē bibliotēku sava vecuma dēļ.

Toties nedaudz pieaudzis bērnu un jauniešu, kā aktīvo lietotāju un bibliotēkas apmeklētāju skaits. Tas pārskata periodā pozitīvi ietekmējis izsnieguma pieaugumu bērniem un jauniešiem.

Viļakas bibliotēkas lietotāji ir arī tuvāko pagastu iedzīvotāji, līdz ar to bibliotekārais aptvērums ir relatīvs lielums, jo iedzīvotāju skaitu grūtu precīzi norādīt.

Pārskata periodā Viļakas bibliotēka turpināja pilnveidot pamatpakalpojumus, īpašu uzmanību pievēršot lietotāju ērtībām un pakalpojumu pieejamībai. Uzlabota informācijas meklēšana un krājuma pieejamība, pilnveidota komunikācija ar lasītājiem gan klātienē, gan digitālajā vidē. Tāpat pilnveidotas tematiskās izstādes un pasākumi, vairāk orientējoties uz vietējās kopienas interesēm un reģiona kultūras mantojumu.

5.1. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

Bibliotēka turpināja attīstīt pakalpojumus, kas atbilst mūsdienu lietotāju paradumiem un reģiona vajadzībām. Īpaši nozīmīgi ir risinājumi, kas paplašina bibliotēkas pieejamību digitālajā vidē.

Palielinoties informācijas tehnoloģiju nozīmei un iespējām mūsu dzīvē, pieaug arī e-pakalpojumu pieprasījums bibliotēkā.

Digitālo resursu pieejamība, nodrošina ērtāku piekļuvi e-grāmatām, datubāzēm un tiešsaistes saturam.

Virtuālo aktivitāšu attīstība, piemēram, digitālās izstādes un informācija par pasākumiem, jaunākajām grāmatām un preses izdevumiem, ļauj sasniegt plašāku lasītāju, bibliotēkas lietotāju un apmeklētāju auditoriju.

Vecāka gada gājuma cilvēkiem tiek sniegta palīdzība e-pastu izveidē un lietošanā, internetbanku un Latvijas valsts portālā <https://latvija.gov.lv/> pieejamo pakalpojumu izmantošanā. Ir gadījumi, kad pilsētas Klientu apkalpošanas centrs ir slēgts un iedzīvotāji pēc palīdzības vēršas bibliotēkā.

Pārskata periodā turpinājām lietotāju autorizācijas procesu, izskaidrojot tā priekšrocības elektroniskā kataloga izmantošanā. Lietotājiem tika piedāvāta iespēja lasīt grāmatas e-Grāmatu bibliotēkā <https://www.3td.lv/> , kā arī izmantot Balvu novada bibliotēku kopkatalogu.

Digitālie pakalpojumi kļuvuši par būtisku bibliotēkas darba sastāvdaļu, īpaši reģionā, kur attālums un mobilitāte ietekmē iedzīvotāju iespējas apmeklēt bibliotēku klātienē. Tie veicina bibliotēkas pieejamību, modernu tēlu un nodrošina plašāku auditorijas sasniedzamību.

Bibliomāta pakalpojuma bibliotēkā nav.

Pārskata periodā bibliotēkā ir reģistrēti arī 32 jauni lietotāji.

3td E-grāmatu bibliotēkas pakalpojumu pārskata periodā izmanto autorizētie lietotāji. Bibliotēkas darbinieki informē lietotājus par iespēju izmantot šo pakalpojumu, ierāda, kā pieslēgties un ielogoties E-grāmatu bibliotēkā. Viļakas bibliotēkas lietotāji atzīst, ka labprātāk tomēr lasa grāmatas, kas ir drukātā formātā, tā izbaudot kvalitatīvāku lasīšanas procesu. Vairāk šo pakalpojumu izmanto studenti un jaunieši, meklējot un izvēloties grāmatas mācību vajadzībām.

Viļakas bibliotēka regulāri izzina lasītāju viedokli, izmantojot sarunas ar apmeklētājiem un sociālo tīklu aktivitāšu analīzi. Iegūtā informācija ļauj novērtēt pakalpojumu kvalitāti un identificēt jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Lasītāji visbiežāk pozitīvi vērtē bibliotēkas darbinieku atsaucību, ātru apkalpošanu un mūsdienīgu pieeju informācijas sniegšanā. Tāpat tiek augstu novērtēta iespēja virtuāli ielūkoties gan bibliotēkas jaunākajos piedāvājumos, gan apmeklēt interesantus, saturīgus pasākumus, meistarklases.

Sabiedrība novērtē bibliotēkas spēju pielāgoties dažādām vajadzībām un piedāvāt saturiski daudzveidīgus pasākumus. Jaunu lasītāju piesaistē īpaši nozīmīga ir sadarbība ar izglītības iestādēm, vietējām kopienām, kā arī aktīva klātbūtne sociālajos tīklos.

Bibliotēka turpina attīstīt pasākumus bērniem un jauniešiem, kas veicina lasītprasmi un interesi par grāmatām, kā arī piedāvā tematiskas aktivitātes, tādējādi paplašinot auditoriju.

Pārskata periodā bibliotēkā saņemtas grāmatas palielinātā drukā un audiogrāmatas (CD). Lietotāji nav vēlējušies izmantot pielāgoto literatūru.

Tabula "Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā"

	Skaitis
Grāmatas palielinātā drukā	9
Grāmatas vieglajā valodā	1
CD	13

Pakalpojumu sniegšanas vieta kā pakalpojums - Viļakas bibliotēkai nav.

5.2. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Viļakas bibliotēka nodrošina pakalpojumus, kas pielāgoti personām ar īpašām vajadzībām. Telpas ir viegli pieejamas apmeklētājiem ar kustību traucējumiem, pie bibliotēkas ieejas ir izveidots uzbraucamais celiņš un telpu durvis ir pietiekami platas, lai patām varētu iekļūt ar invalīdu ratiņiem. Bibliotēkas pakalpojumus regulāri izmanto Dienas aprūpes centra un grupu (dzīvokļu) mājas iemītnieki, bērni un jaunieši, kā arī seniori ar redzes, dzirdes un kustību traucējumiem.

Bibliotēkas personāls sniedz individuālu atbalstu, ja nepieciešama palīdzība informācijas meklēšanā vai resursu izmantošanā. Pieejami arī dažādi formāti – lielā drukā, audiogrāmatas un digitālie materiāli, kas atvieglo informācijas saņemšanu cilvēkiem ar redzes vai lasīšanas grūtībām.

Digitālie pakalpojumi, virtuālās izstādes, iespēja piedalīties pasākumos, meistarklasēs - būtiski paplašina pieejamību un iespēju regulāri apmeklēt bibliotēku.

Bibliotēka, veicinot iekļaujošu un draudzīgu vidi, mērķtiecīgi strādā pie tā, lai pakalpojumi būtu pieejami ikvienam, neatkarīgi no fiziskajām iespējām vai dzīvesveida.

5.3. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

Pārskata periodā Viļakas bibliotēka turpināja mērķtiecīgi attīstīt pakalpojumus un pasākumus dažādām lasītāju mērķgrupām, pielāgojot saturu reģiona vajadzībām un iedzīvotāju interesēm. Bibliotēka kļuvusi par nozīmīgu vietu, kur satikties, mācīties un saņemt atbalstu gan informācijas ieguvē, gan digitālo prasmju pilnveidē.

Seniori arī pārskata periodā bija viena no aktīvākajām bibliotēkas mērķgrupām. Viņiem tika sniegta palīdzība un atbalsts sociālo vietņu lietošanā, veidlapu un dokumentu sagatavošanā, rēķinu apmaksā, elektronisko pakalpojumu izmantošanā. Tika organizētas tikšanās par veselīgu dzīvesveidu, literatūras pēcpusdienas un sarunu cikli par aktuālām sociālām tēmām.

Darba meklētājiem bibliotēka nodrošināja piekļuvi datoriem, interneta resursiem un palīdzību CV sagatavošanā, kā arī informāciju par mācību iespējām un nodarbinātības atbalsta programmām. Individuālās konsultācijas palīdz lietotājiem orientēties digitālajā vidē un darba meklēšanas platformās.

Padomus un ieteikumus savai darbībai var saņemt lauksaimnieki.

Pārskata periodā bibliotēkā tika organizēti pasākumi, kas veicināja kopienas iesaisti. (3. pielikums)

Tie ietvēra:

- literatūras pēcpusdienas un tikšanās ar autoriem,
- veselīga dzīvesveida veicināšanas meistarklases,
- lasītāju interešu klubiņa “Mantinieces” tematiskās tikšanās,
- kultūras un tradīciju pasākumus, kas saistīti ar reģiona identitāti,
- izstādes un to atklāšanas pasākumus, piemēram, Viļakas pilsētas jubilejas ietvaros rīkoto bērnu zīmējumu izstādi,
- dzejas pēcpusdienu kopā ar literātu biedrības “Pegazs” literātiem bibliotēkas izstāžu zālē.

Šie pasākumi stiprināja kopienas saliedētību un veicināja bibliotēkas lietotāju, apmeklētāju un citu kopienas locekļu iesaisti kultūras dzīvē.

5.4. Uzziņu un informācijas darbs

Informācijas darbs saistās ar uzziņu sniegšanu skolu audzēkņiem, darba meklētājiem, senioriem. Avoti uzziņām ir tematiskās mapes, enciklopēdijas, nozaru literatūra, novadpētniecības materiāli.

Noderīgas ir datubāzes: www.periodika.lv, www.letonika.lv, www.zudusilatvija.lv, www.eliterature.lv, www.historia.lv u.c. Pārskata periodā biežāk nācās palīdzēt maznodrošinātajām personām, lai izdrukātu rēķinus un bankas konta pārskatus, kā arī sniegt palīdzību un atbalstu senioriem un personām ar īpašām vajadzībām elektronisko pakalpojumu izmantošanā un informācijas meklēšanā..

Pārskata periodā Viļakas bibliotēkā sniegtas 615 uzziņas. Elektronisko pakalpojumu kopskaits pārskata periodā ir 637.

5.5. Bibliotēkas izglītojošā darbība

Licencētās izglītības programmas bibliotēkā pārskata periodā nav realizētas.

Profesionālu lektoru pieaicināšana saistās ar papildu finansējumu, kura bibliotēkai nebija.

5.6. Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Bibliotēkā pieejami laikraksti “Vaduguns”, novada informatīvais izdevums “Balvu Novada Ziņas”, dažādi bukleti un informācija valsts institūciju un nevalstisko organizāciju interneta vietnēs.

5.7. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Pasūtīts (Web) eksemplāru (2024)
			Cirkulācija	SBA	Komplektē šana	
1	1	1	1	1	-	X

Tabula “Autorizētie lietotāji”

	2023	2024	2025	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	423	371	390	-12%; +5%
Autorizētie lietotāji kopā	179	228	231	+27%; +1,3%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	20	43	3	+115%; -29%

Viļakas bibliotēkā informatīvajā sistēmā ALISE tiek izmantoti moduļi “Cirkulācija” un “SBA”, bet modulī “Komplektēšana” varam nolasīt rādītājus. Lietotājiem tiek piedāvāta autorizēšanās iespēja un lietotāji ir informēti par attiecīgām priekšrocībām.

5.8. Digitalizācija

Pārskata periodā materiāli netika digitalizēti.

5.9. Iekšzemes un starptautiskais SBA

Starpbibliotēku abonementa iespēju izmantošanu ierobežo fiziskā grāmatu nogādāšana no bibliotēkas uz bibliotēku. Pasūtījuma pieprasītāji paši mēdz ierasties mūsu bibliotēkā vai grāmatas viņiem tiek nogādātas ar personām, kuras dodas uz attiecīgo apdzīvoto vietu.

SSBA pakalpojumi pārskata periodā netika izmantoti.

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2023	2024	2025
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	0	69	0
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	11	14	5
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	0	9	23

6. Krājums

6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Krājuma komplektēšanu ietekmē lasītāju viedoklis. Liela interese ir par latviešu autoru darbiem un romāniem, kuros atainoti Latvijas vēstures un mūsdienu notikumi. Plašu lasītāju loku, īpaši seniorus un jauniešus, interesē kriminālā un detektīvliteratūra. Skolas vecuma bērniem paredzēto grāmatu īpatsvars nav liels.

Lai apmierinātu lasītāju intereses, cenšamies iegādāties grāmatas arī krievu valodā. Periodiskie izdevumi tiek abonēti dažādām gaumēm un atbilstoši atvēlētajiem finanšu līdzekļiem.

Krājuma komplektēšanas [konceptija](#).

6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Krājuma komplektēšanai tiek izmantots pašvaldības finansējums 2500 EUR (grāmatām –2139,61 EUR, periodiskajiem izdevumiem – 850 EUR). Krājumu papildina dāvinājumi 57,98 EUR vērtībā un bezatlīdzībā nodoti izdevumi par 433,21 EUR, kopā tas ir par 18,19 EUR vairāk kā iepriekšējā gadā.

Bibliotēkas krājums ir pilnībā rekatalogizēts.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2023	2024	2025
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	2498	2450	2500
<i>t. sk. grāmatām</i>	1650	1600	1650
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	268	217	423
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	850	850	850
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	2,07	2,04	2,09
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	3077	2922	2140

Pārskata gadā Viļakas bibliotēkas lasītāko grāmatu TOP 5 skatīt 4. pielikumā

6.3. Krājuma rādītāji

Jaunieguvumu kopskaits pavisam nedaudz palielinājies, bet jauniegūto grāmatu skaits sarucis. To ietekmē nemitīga grāmatu cenu palielināšanās. Par pašvaldības līdzekļiem iegādātas 158. Grāmatu krājumu papildina arī dāvinājumi (9 grāmatas) un bezatlīdzībā nodotās grāmatas (41 grāmata, no kurām 12 – LNB publiskais grāmatu iepirkums).

Latviešu oriģinālliteratūras īpatsvars ir 29%. Nozaru literatūrā pirmajā vietā ir medicīna, tālāk filozofija un vēsture.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2023	2024	2025
Jaunieguvumi kopā	755	763	674
<i>t. sk. grāmatas</i>	196	188	208
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	77	69	60
<i>t. sk. bērniem</i>	45	31	45
Izslēgtie dokumenti	1048	837	966
Krājuma kopskaits	16283	16160	15920
Grāmatu krājuma apgrozība	0,40	0,32	0,28
Periodisko izdevumu apgrozība	3,2	2,4	2,0

Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, nedaudz palielinājies lietotāju skaits, tomēr samazinājusies grāmatu un periodisko izdevumu apgrozība, jo ir bibliotēkas lietotāji, kuri izmanto tikai digitālos pakalpojumus.

6.4. Datubāzes

Uzziņu sistēmu www.letonika.lv izmanto skolēni, studenti, pedagogi un bibliotēkas darbinieki. Lietotājiem tika piedāvāta iespēja šo vietni apmeklēt kā bibliotēkas klientiem, piešķirot lietošanas paroli.

Pārskata periodā piekļuves sesiju skaits samazinājies. Savukārt palielinājies www.news.lv lietojums. Uz to lietotāji tiek regulāri mudināti.

Bibliotēkas veidoto datu bāzu nav.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2022	2023	2024
Letonika			
skatījumi			
piekļuves sesiju skaits	114	101	116
lejupielāžu skaits	342	187	277
News	65	83	60

6.5. Krājuma un datubāzu popularizēšana

Krājuma popularizēšanai regulāri tiek veidotas tematiskās, jaunieguvumu, rakstniekiem un māksliniekiem jubilāriem veltītas literatūras izstādes gan bibliotēkā klātienē, gan bibliotēkas mājaslapā un facebook kontā. Abonementa literatūras izstāžu saraksts 2. pielikumā. Par datubāzēm lietotāji tiek informēti klātienē un ar sociālo mediju starpniecību. Pasākumi datubāzu popularizēšanai nav notikuši.

Par laikā nenodotām grāmatām un periodiskajiem izdevumiem parādniekiem tiek sūtītas ziņas un atgādināts klātienē. Kavējumus izraisa lietotāju dzīvesvietas maiņas gadījumi, neplānota aizbraukšana, bezatbildība, lietotāja nāve.

6.6. Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Kvalitatīvu, dažādām lietotāju interesēm atbilstošu krājuma komplektēšanu ierobežo finansiālie resursi. Grāmatu cenas nemitīgi pieaug. Nozaru literatūras izdevumi dažreiz interesē šauram lasītāju lokam, tāpēc nav ekonomiski izdevīgi palielināt to īpatsvaru krājumā. Lai krājums būtu pievilcīgs un atjaunināts, iespieddarbi regulāri jānoraksta. Grūti

izlemt, vai norakstīt klasiķu darbus un biogrāfiskos izdevumus, jo tiem ir nezūdoša vērtība, bet tie tiek salīdzinoši maz izmantoti.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

7.1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Bibliotēkā ar bērniem un jauniešiem strādā pieaugušo apkalpošanas nodaļa. Interesi par grāmatu lasīšanu cenšamies veidot jau pirmsskolas vecuma, sadarbojoties ar PII. Viņi apciemo bibliotēku no piecu gadu vecuma un turpina to darīt, gatavojoties skolas gaitām.

Skolēni biežāk apmeklē bibliotēku vasaras mēnešos – ir brīvdienas, skolas bibliotēka neapkalpo, bet jālasa ieteicamā literatūra.

7.2. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Uzziņu darbs un pakalpojumu piedāvājums atspoguļots 5. nodaļā. Darbā ar bērniem var akcentēt prasmju attīstīšanu pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņiem. Viņiem tiek lasītas pasakas vai stāsti par dzīvniekiem, draudzību, tiek pārrunāts dzirdētais teksts. Bērni darbojas radoši un izzinoši, tā attīstot izpratni, spriestspēju, prasmi klausīties un sarunāties.

Pārskata gadā bibliotēka turpināja nodrošināt bērniem un jauniešiem pielāgotus pakalpojumus:

- palīdzība skolas projektu un pētniecības darbu sagatavošanā,
- konsultācijas par uzticamiem informācijas avotiem,
- atbalsts digitālo prasmju apguvē (informācijas meklēšana, drošība internetā),
- radošās darbnīcas (zīmēšana, rokdarbi, stāstu veidošana),
- digitālās prasmes veicināšana jauniešiem - informācijas meklēšana un atlase,
- spēļu un mācību aktivitātes mazākajiem lasītājiem.
- pirmsskolas bērniem – lasīšanas rīti, pasaku stāstīšana, tematiskās rotaļnodarbības,

- sākumskolas bērniem – literatūras pēcpusdienas,
- jauniešiem – diskusijas, radošās darbnīcas.

7.3. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

- 26. februārī čaklie lasīšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” dalībnieki ieradās Viļakas bibliotēkā.

Bērni iepazīna bibliotēkas telpas, apskatīja grāmatas un žurnālus. Iesaistījās aktivitātēs zīmējot, krāsojot, spēlējot „gaisa futbolu” ar rotaļlietu „Dusmīgie putni”.

Cienastam bija sarūpēts kvass un garšīgie cepumi žagariņi. Lielu interesi un prieku sagādāja BŽ balviņu flomāsteri un bibliotēkas grāmatzīmes. Vēlējums bērniem: „Lai vairojas interese par grāmatām un to varoņiem!”

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra organizētās lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” mērķis ir veicināt lasītprasmi un interesi par grāmatām, vienot lasītājus un rosināt diskusijas par grāmatām. 2024. gada lasīšanas maratonā Viļakas bibliotēka iesaistīja pirmsskolas izglītības iestādes „Namiņš” sagatavošanas grupas „Raibumiņi” audzēkņus. Lasīšanas un diskusiju procesu organizēja audzinātāja Līga, nu tas ir beidzies, bērni var saņemt nopelnītās balviņas - trīs krāsu flomāsterus „Restarts lasīšanai”.

- 25. septembrī Viļakas bibliotēkā ciemos bija ieradušies Viļakas vidusskolas 4. klases skolēni kopā ar audzinātāju Inesi Rēvaldi

Jaunie lasītāji ar lielu interesi iepazīna gan jaunāko bērnu literatūras grāmatu piedāvājumu, gan arī rūpīgi izvēlējas lasāmvielu no populārā konkursa "Bērnu žūrija" grāmatu klāsta.

Plauktos tika atrastas grāmatas par visdažādākajām tēmām: dzīvniekiem, fantastiskiem notikumiem un, protams, par prasmi draudzēties.

Paldies skolotājai Inesei Rēvaldei par rosību un iniciatīvu, kā arī visiem zinātkārajiem ceturtniekiem par atsaucību un lasītprieku!

- 14. novembrī Viļakas bibliotēkā ciemojās Viļakas PII Namiņš bērni.

Pārskata periodā bibliotēka piedalījās Ziemeļvalstu literatūras nedēļas un Eiropas Autoru dienas aktivitātēs, kas vērstas uz Ziemeļvalstu literatūras popularizēšanu un Eiropas autoru iepazīšanu. Bērniem un jauniešiem tika piedāvāts:

- lasīt fragmentus no Eiropas autoru darbiem,
- piedalīties radošās darbnīcās,
- veidot ilustrācijas un īsus stāstus.

Kopā iepazīnām bibliotēku, draudzējāmies ar Mūmammu no Zviedrijas (J. Vislandere “Mūmamma un slīdkalniņš”) Ziemeļvalstu literatūras nedēļas un Eiropas Autoru dienas ietvaros un devāmies piedzīvojumos kopā ar I. Zanderes “Ceļotājs čemodāns” (Bērnu žūrija 2025).

- Lasījām stāstus
- Iepazinām Eiropas valstis un autorus
- Krāsojām un darbojāmies radoši
- Lēcām “klasītes”
- Veidojām apsveikumu Latvijai dzimšanas dienā

Mazajiem lasītājiem bija iespēja ne tikai iepazīt bibliotēku kā vietu, kur glabājas stāsti, bet arī pašiem kļūt par stāstu dalībniekiem - iepazīt Ziemeļvalstu un Eiropas literatūras pasauli, ļaut iztēlei doties piedzīvojumos, radoši izpausties, mācīties, rotaļāties un gatavoties Latvijas svētkiem kopā.

Bērni pieredzēja, ka bibliotēka ir vieta, kur grāmatas kļūst par draugiem un piedzīvojumiem, bet svētki – par kopīgu prieku.

- 16.12.2025. Viļakas bibliotēkā viesojās Viļakas PII Namiņš 6-gadīgo bērnu grupa.

Kopā ar prieku un zinātkāri bērni iepazīna grāmatas par Ziemassvētkiem un rūķiem, uzzināja, kā senāk cilvēki gatavojās svētkiem, kādus ēdienus baudīja un kā rotāja eglītes.

Ar lielu interesi mazie lasītāji izzināja, kā Ziemassvētkus svin citās pasaules valstīs, aplūkoja agrāko laiku eglīšu rotājumus un iepazīnās ar īpašu viesi – Ziemassvētku vecīti, kurš uz bibliotēku atceļojis no tālā 1972. gada.

Kopā lasījām un pārrunājām Mūmammas un Vārnas piedzīvojumus J. Vislanderes grāmatā “Mūmammas un Vārnas Ziemassvētki”.

Bērni paši izgatavoja katrs savu Ziemassvētku eglītes rotājumu, piešķirot svētku noskaņai īpašu radošuma un prieka pieskārienu.

Šī diena bija piepildīta ar svētku noskaņu, zinātkāri un draudzīgu kopā būšanu.

Viļakas vidusskolas bibliotēka atrodas skolas ēkā, tāpēc bērni un jaunieši vairāk izmanto tās pakalpojumus. Lietotāji vecumā līdz 18 gadiem ir 26% no aktīvo lietotāju kopskaita pārskata gadā.

Pārskata gadā ievērojami audzis grāmatu izsniegums šai vecuma grupai (484 izsniegumi).

Katru gadu bibliotēkā ir aplūkojamas Viļakas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes.

7.4. Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Darbā ar bērniem un jauniešiem profesionālā pilnveide bibliotēkas darbiniekiem notiek LNB organizētajos tiešsaistes semināros par lasīšanas veicināšanas aktivitāšu organizēšanu un citiem notikumiem šajā jomā.

7.5. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Darbs ar bērniem un jauniešiem pārskata gadā parādīja vairākas tendences, kas ietekmē bibliotēkas iespējas piesaistīt un noturēt šo auditoriju. Lai gan bērni un jaunākā skolas vecuma grupa bibliotēku apmeklē aktīvi, vecāko klašu skolēnu un jauniešu iesaiste ir sarežģītāka. Zemāk apkopotas galvenās problēmas un iespējamie risinājumi.

7.5.1. Jauniešu zemāka iesaiste un motivācijas trūkums

Pusaudži un jaunieši biežāk izvēlas digitālo saturu, sociālos tīklus un spēles, tāpēc bibliotēkas piedāvājums viņiem šķiet mazāk aktuāls. Šī vecuma grupa retāk piedalās tradicionālajos pasākumos un literatūras aktivitātēs.

Iespējamie risinājumi:

- piedāvāt aktivitātes, kas saistītas ar tehnoloģijām (digitālā stāstniecība, komiksu veidošana, spēļu dizaina pamati),
- iesaistīt jauniešus pasākumu plānošanā un vadīšanā,
- veidot neformālas tikšanās - diskusiju pēcpusdienas, filmu vakarus, radošās darbnīcas,
- sadarboties ar skolām, integrējot bibliotēkas aktivitātes mācību procesā.

7.5.2. Laika trūkums skolēniem

Skolēnu mācību slodze un ārpuskolas aktivitātes ierobežo iespējas apmeklēt bibliotēku klātienē.

Iespējamie risinājumi:

- piedāvāt īsas, mērķtiecīgas aktivitātes pēc stundām vai virtuālajā vidē,
- veidot attālinātas aktivitātes - viktorīnas, lasīšanas izaicinājumus, tiešsaistes spēles.

7.5.3. Digitālās konkurences pieaugums

Digitālais saturs aizņem lielu daļu bērnu un jauniešu brīvā laika, un grāmatas arvien biežāk zaudē konkurencē ar sociālajiem tīkliem un spēlēm virtuālajā vidē.

Iespējamie risinājumi:

- izmantot digitālos rīkus kā papildinājumu lasīšanai (e-grāmatas, audiogrāmatas, interaktīvi uzdevumi),
- veidot pasākumus, kas apvieno digitālo un tradicionālo saturu,
- popularizēt lasīšanu sociālajos tīklos, izmantojot jauniešiem saprotamu valodu un formātus.

7.5.4. Ierobežoti resursi un personāla noslodze

Mazās reģionālās bibliotēkas bieži strādā ar ierobežotu personālu, kas apgrūtina regulāru pasākumu organizēšanu dažādām vecuma grupām.

Iespējamie risinājumi:

- veidot sadarbību ar skolām, kultūras centriem, māksliniekiem un brīvprātīgajiem,
- izmantot gatavus metodiskos materiālus no LNB, biblioteka.lv un citām platformām,
- plānot pasākumus ciklos, nevis kā atsevišķus notikumus, lai optimizētu laiku.

7.5.5. Daļai bērnu — ierobežotas lasīšanas prasmes un motivācija

Daļa bērnu saskaras ar lasīšanas grūtībām, kas samazina vēlmi apmeklēt bibliotēku un piedalīties lasīšanas aktivitātēs.

Iespējamie risinājumi:

- piedāvāt vieglās lasīšanas grāmatas, komiksus, bilžu grāmatas;
- organizēt lasīšanas stundas kopā ar skolotājiem un vecākiem;
- izmantot sacensības elementus - uzlīmes, punktu krāšanu, izaicinājumus;

- turpināt piedalīties programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, kas motivē lasīt dažādos vecumos.

Galvenie izaicinājumi darbā ar bērniem un jauniešiem ir saistīti ar digitālās konkurences pieaugumu, jauniešu motivācijas trūkumu un laika ierobežojumiem. Jauniešus neaizrauj grāmatu lasīšana, tas ir laikietilpīgs process, nepieciešama pacietība, bet mobilajās ierīcēs atbilde vai informācija iegūstama ātri un bez lielas piepūles. Liela daļa jauniešu necenšas izvērtēt informācijas kvalitāti un pareizību, grāmata vairs nešķiet vērtība.

Viļakas gadījumā - pilsētas bibliotēka atrodas samērā tālu no skolas. Mācību stundu laikā bibliotēkas pasākumus organizēt nebūtu korekti.

Risinājumi balstās modernā, radošā un elastīgā pieejā - tehnoloģiju izmantošanā, ciešā sadarbībā ar skolām, ģimenēm, kopienu, kā arī jauniešu iesaistē pasākumu veidošanā. Šāda pieeja ļauj bibliotēkai saglabāt savu nozīmi – būt kā mūsdienīgai, drošai un bērniem un jauniešiem draudzīgai videi.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

8. Novadpētniecība

8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Bibliotēka veido novadpētniecības materiālu krājumu par novada vēsturi, tradīcijām, ievērojamu novadnieku biogrāfijām un kultūrvēsturiskiem objektiem.

Lietotāji var saņemt uzziņas bibliotēkā, telefoniski vai elektroniski, par viņus interesējošiem materiāliem, ja tādi ir mūsu rīcībā. Bibliotēkas lasītavā tiek veidotas izstādes par novadniekiem, notikumiem, kurās lietotāji reizēm atpazīst laikabiedrus un var sniegt papildu informāciju. Atbilstoši pieprasījumam, informāciju palīdzam meklēt www.zudusilatvija.lv. Krājumu papildināšanai un novadpētniecības informācijas iegūšanai regulāri izmantojam Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas periodisko izdevumu krātuvi www.periodika.lv, Latvijas Valsts vēstures arhīva virtuālās datubāzes www.raduraksti.lv.

8.2. Novadpētniecības krājums

Novadpētniecības krājumu veido grāmatas par novadu un novadniekiem, periodiskie izdevumi, elektroniskie resursi, audiovizuālie (video, audio materiāli), nepublicēti materiāli, rokraksti, fotogrāfijas, foto albumi, mutvārdu liecības, tematiskās mapes (kopijas un izdrukas no elektroniskajiem resursiem, kopijas no grāmatām, periodikas).

Materiāli no periodiskajiem izdevumiem ir pieejami novadpētniecības datu bāzē https://balvi.biblioteka.lv/Alise4_5/sys/sysLogin.aspx. Lasītavā atsevišķā plauktā izvietoti vietējo literātu - novadnieku darbi.

Viļakas literātes Ilzes Keišas darbi latgaliešu valodā regulāri tiek publicēti Latgales literatūras almanahā “Olūts” un “Tāvu zemes kalendārā”.

Pārskata periodā dokumenti un attēli netika digitalizēti. Kopējais digitalizēto attēlu skaits – 647. Bibliotēkā ir novadpētniecības tematiskās mapes. Tajās ir materiāli par konkrētiem novadniekiem – literātiem, kultūras un mākslas darbiniekiem, sportistiem, vēsturiskām personībām. Lasītavā pieejams Balvu novada pašvaldības informatīvais izdevums “Balvu Novada Ziņas”, Ziemeļlatgales reģiona laikraksts „Vaduguns”.

8.3. Novadpētniecības darba popularizēšana

Izstādes par ievērojamu novadnieku dzīves gājumu un ieguldījumu ir galvenais lasītavas izstāžu temats. Pārskata periodā izveidotas 14, tabula 29. lpp. Ir atsevišķs plaukts ar novadnieku grāmatām un publikācijām, kā arī materiāli par viņiem. Par tradīciju kļuvusi novadnieku godināšana jubilejas reizēs bibliotēkas mājaslapā un Facebook bibliotēkas lapā.

- Februārī bibliotēkas zālē noritēja literātu biedrība „Viļakas Pegazs” dalībnieku tikšanās un novadnieka Aussalīša (Pētera Boldāna) jaunākās grāmatas „Pirms un pēc ābece” atvēršanas svētki. Pasākuma dalībnieki dalījās atmiņās par skolas laiku. Mežābele (Antoņina Ločmele) mācījusies Vectilžas pamatskolā un Tilžas vidusskolā. 18 gadus bijusi Vecumu pagasta Mežvidu pamatskolas direktore. Jolanta Vrubļevska ar

siltām atmiņām atceras mācību laiku šajā skolā. Silvija Kupriša apmeklējusi Sudarbes pamatskolu un Balvu vidusskolu. Rutta Jeromāne un Regīna Dūna mācījušās Viļakas vidusskolā. Ilze Keiša nolasīja savas gaišu emociju pilnās miniatūras „Viļakas Pegaza” 16 darba gadu apcerei. Prieks par Pētera kārtējo radošo veikumu, kas visiem raisīja atmiņas par bērnību un skolas gaitu sākšanos. Gandarījums par kopā būšanu, jaunām iecerēm.

- 19. martā, svētā Jāzepa dienā, kas gavēņa laikā ir kā svētku diena, Viļakas bibliotēkā pulcējās lasītāju klubiņa „Mantinieces” dalībnieces. Mums bija lieliska iespēja virtuāli doties uz Romu, jo sava ceļojuma iespaidos dalījās novadniece Regīna Sergejeva. Viņa emocionāli stāstīja par redzēto Romas ielās un muzejos, svētā Pētera laukumu un Vatikānu, par senatnes pieskārieniem un, protams, itāļu virtuvi.

Savukārt Rutta atklāja, ko dara baudot „pelnīto atpūtu”. Viņu ieinteresēja lakatu adīšana dreļļu rakstā. Mantinieces varēja aplūkot vienu pabeigtu darbu un otru –

procesā, lai parādītu, kā gabaliņi tiek savstarpēji sastīķēti (saadīti).

- 9.oktobrī Viļakas bibliotēkā notika izstādes “Pilsēta manās domās un krāsās” atklāšana. Izstāde bija bērnu dāvana Viļakas pilsētai 80. dzimšanas dienā. Izstādē varēja aplūkot Viļakas vidusskolas un Balvu mākslas skolas audzēkņu zīmējumus, gleznojumus un grafikas darbus, kuros attēlotas Viļakas pilsētas ainas – ielas, baznīcas, vēstures un kultūras pieminekļi. Pasākumā pateicāmie jaunieji mākslinieki un godinājām jaunos talantus – Viļakas muzeja izsludinātā zīmējumu konkursa uzvarētājus!

Tabula “Novadpētniecības izstādes lasītavā 2025. gadā”

1.	Viļakas etnogrāfiskajam ansamblim „Abrenīte” - 40
2.	Priesterim Oļģertam Aleksānam- 90
3.	Literātam V. Rundzānam - 95
4.	Ziemeļlatgales laikrakstam „Vaduguns” - 75
5.	Stompaku kaujām - 80
6.	1949.g. 25. marta notikumu piemiņa
7.	Novadniekam, sporta un sabiedriskajam darbiniekam, muzikantam Ainim Šaicānam - 75
8.	„Maija dziedājumi - Latgales kultūras kanons”
9.	14. jūnijs - latviešu tautas sāpju un asaru diena.
10.	15. augusts - Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki
11.	Kordirģentei, mūzikas pedagoģei Terēzei Brokai - 100
12.	Viļakas pilsētai - 80
13.	Latvijas Republikas dibināšanas 107. gadadiena
14.	Dzejniekam un zemnieku aizstāvim P. Miglinīkam - 175

8.4. Sadarbība novadpētniecības jomā

Aktuāla ir iedzīvotāju iesaiste novadpētniecības resursu veidošanā (dalīties ar fotogrāfijām un citām vēstures liecībām, dzīvesstāstu, atmiņu dokumentēšana).

8.5. Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Galvenās problēmas: autortiesību ierobežojumi, ticamība informācijas avotam, cilvēkresursi. Cilvēki kļuvuši savrupāki, nelabprāt atsaucas aicinājumiem iesaistīties novadpētniecības darbā, savu materiālu piedāvāšanā.

Nozīmīgu darbu šajā jomā veic Viļakas muzejs.

8.6. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Pārskata periodā netika iegūts vēlamais apjoms atmiņu stāstu, fotogrāfiju, materiālu. Būtiski novērtēt kultūras un vēstures mantojumu, to saglabāt nākamajām paaudzēm. Svarīgi, ka iedzīvotāji var palīdzēt aizpildīt trūkstošos datus bibliotēku novadpētniecības krājumos, jo par daudziem notikumiem dokumentālas informācijas nav. Jāuzrunā vairāk vecākās paaudzes cilvēku, lai viņi dalītos savās atmiņās. Nozīmīga ir arī pašas bibliotēkas darba dokumentēšana, ko arī veicam.

Bibliotēkas novadpētniecības resursus ievietot savā tīmekļa vietnē, bet informāciju par to publicēt arī sociālajos medijos, no kurienes interesenti tiktu aizvirzīti uz tīmekļa vietni.

9. Projekti

Pārskata periodā Viļakas novada bibliotēkā netika izstrādāti projekti.

10. Publicitāte

10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Viļakas bibliotēka pārskata periodā turpināja nostiprināt savu tēlu kā atvērta, mūsdienīga un sabiedrībai draudzīga kultūras un informācijas telpa. Bibliotēkas tēls balstās uz profesionālu darbu, atsaucību un spēju pielāgoties dažādu iedzīvotāju grupu vajadzībām. Vietējā sabiedrība bibliotēku uztver kā drošu, mājīgu un uzticamu vietu, kur var gan mācīties, gan atpūsties, gan piedalīties kultūras dzīvē.

Bibliotēkas tēlu pozitīvi ietekmē:

- regulāri rīkoti pasākumi bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem,
- kvalitatīvas tematiskās izstādes,
- aktīva sadarbība ar skolām, kultūras iestādēm un vietējām organizācijām,
- regulāra, saistoša informācija bibliotēkas sociālajos kontos – mājaslapā un facebook kontā.

Kopumā bibliotēkas tēls ir **stabils, profesionāls un sabiedrībā atpazīstams**, un to apliecina gan apmeklētāju atsauksmes, gan pieaugošā aktivitāte digitālajā vidē.

Bibliotēkas darba aktivitātes tiek atspoguļotas laikrakstā “Vaduguns”, interneta vietnēs – Viļakas mājaslapā www.vilaka.lv, bibliotēkas mājaslapā www.bibliotekas/vilaka, <https://www.facebook.com/vilakasbiblioteka> . Tur pieejama arī informācija par bibliotēkas pakalpojumiem.

Regulāri bibliotēkas sociālajās vietnēs tiek ievietota informācija un video rullīši par jaunākajiem preses izdevumiem un grāmatām.

Katram pasākumam tiek veidota afiša, kuru ievietojam minētajās mājaslapās, sociālajos tīklos, drukātā formātā bibliotēkas ziņojumu stendā. Jaunie lietotāji par bibliotēkas pakalpojumiem tiek informēti arī mutiski. Lasītāju klubiņa “Mantinieces” dalībniecēm par gaidāmo tikšanos tiek ziņots īsziņās vai telefonsarunā.

Viļakas bibliotēkas aktivitātes pārskata gadā tika atspoguļotas Ziemeļlatgales laikrakstā “Vaduguns”.

10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī:

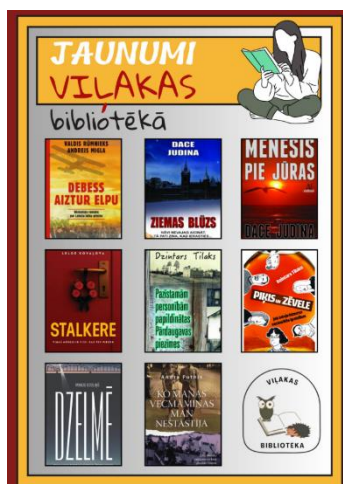
Viļakas bibliotēkas mājaslapa un facebook konts dod iespēju ātrai komunikācijai ar bibliotēkas lietotājiem, apmeklētājiem un citiem interesentiem. Ziņas ievietotas 10 lapās.

Virtuālo viesu apmeklējums bibliotēkas mājaslapā 2025. gadā – 1330. Facebook lapā – 78000 skatījumi. Saturvienību skaits Facebook lapā 62, bibliotēkas mājaslapā – 28.

Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits”

	Saturvienību skaits
	2025
https://www.facebook.com/vilakasbiblioteka	62
http://bibliotekas.lv/vilaka/	28

10.3. Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Pārskata gadā lasītāju un bibliotēkas apmeklētāju atzinību guva bibliotēkas rosība sociālajos tīklos - jaunāko grāmatu un preses izdevumu video ar informāciju par interesanto un aktuālo grāmatās, laikrakstos un

žurnālos, kas pieejami bibliotēkas lasītavā un abonementā.

- Radošās lasīšanas rīti kopā ar PII Namiņš audzēkņiem Ziemeļvalstu literatūras nedēļā un Eiropas autoru dienās.

<https://www.facebook.com/100063548413440/videos/pcb.1434648578663409/1907684503295594>

- Bibliotēkas lietotāji ar interesi uzņēma arī informāciju par lasītāko grāmatu rudens top 2025. Apmeklētāji un lietotāji nāca un izvēlējās kādu no top grāmatām, lai to varētu izlasīt.

- Foto izstādes "Vectēvs" atklāšana Viļakas bibliotēkā 21.11.2025.

Viļakas bibliotēkā svinīgi atklāta Jolantas Saulevičs Loginas foto izstāde, kuras pamatā ir dziļi personiskais fotostāsts "Vectēvs". Māksliniece dalījās ar apmeklētājiem savas izstādes tapšanas ceļā – no idejas dzimšanas līdz emocionāli piesātinātam stāstam, kas aicina uz pārdomām par dzīvi, atmiņām un cilvēku kā

vērtību visos laikos.

Izstādes atklāšanā klātesošie klausījās ne tikai autore stāstījumā, bet arī Viļakas vidusskola jauniešu un Viļakas katoļu draudzes dekāna Guntara Skutela atmiņās par saviem vectēviem. Šie stāsti kļuva par spēcīgu atgādinājumu ikvienam – par ģimenes nozīmi, tuvu cilvēku vērtību mūsu dzīvē, novadā un valstī.

Paldies Viļakas vidusskolas latviešu valodas skolotājām R. Vilkastei un I. Lindenbergai par atbalstu un radošo sadarbību!

<https://www.facebook.com/photo?fbid=1441157678012499&set=pcb.1441157718012495>

• Lasīšanas pēcpusdiena Viļakas bibliotēkā

No 11. novembra līdz 12. decembrim visā Eiropā tiek svinēta Eiropas Autoru diena, kuras mērķis ir rosināt interesi par grāmatām un lasīšanu, kā arī veicināt valodu un kultūru daudzveidību. Iniciatīva tiek īstenota projekta ReadForReal ietvaros, un Latvijā to

koordinē Latvijas Nacionālā bibliotēka.

Eiropas autoru dienas ietvaros Viļakas bibliotēkā pulcējās lasītāju klubiņa “Mantinieces” dalībnieces. Kopā tika iepazītas un izzinātas jaunākās bibliotēkā iegādātās grāmatas, bet kopīgai lasīšanai izvēlēta latviešu autora Dzintara Tilaka grāmata “Piķis un zēvele jeb latvju biznesa nacionālās īpatnības”.

- 8. decembrī, Viļakas bibliotēkas darbinieki viesojās Dienas aprūpes centrā Viļakā, lai kopīgi ar centra iemītniekiem – cilvēkiem ar īpašām vajadzībām - iedegtu 2. Adventa svečīti.

Šajā sirsnīgajā tikšanās reizē dalījāties labo darbu stāstos, klausījāties centra dalībnieces un dzejnieces A. Bicānes siltajās dzejas rindās un ar mīlestību sirdī ļāvāties klusai Ziemassvētku gaidīšanai.

- 17. decembrī Viļakas bibliotēkā valdīja īpaša Ziemassvētku gaidīšanas noskaņa – notika meistarklase sniegpārslu un eņģeļu darināšanā, kas pulcēja radošus dalībniekus kopīgā svētku darbnīcā.

Kopā tapa skaistas mežģīņveida sniegpārslas, kas rotās logus un telpas, kā arī eņģeļi, kas kļūs par sirsnīgiem

galda dekoriem svētkos.

Meistarklase radīja ne tikai skaistus darbus, bet arī kopības sajūtu, siltas sarunas un Ziemassvētku prieku, kas piepildīja bibliotēkas telpas.

10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Par visām bibliotēkas aktivitātēm savlaicīgi tiek sniegta informācija bibliotēkas un Viļakas mājaslapās, sociālajos medijos. Svarīgāko pārpublicē informatīvajā izdevumā “Balvu Novada Ziņas”. Bibliotēkas lapā un facebook kontā cenšamies atspoguļot aktualitātes, ziņojumus, jaunāko informāciju.

Veicot publicitātes darbu, cenšamies ievērot Datu aizsardzības prasības. Pasākuma auditorija par to tiek informēta, pretenzijas nav bijušas.

10.4.1. Problēmas, kas radušās bibliotēkas pārskata gadā publicitātes procesā:

- *ierobežoti cilvēkresursi* - neliels personāls apgrūtina regulāru satura veidošanu un publicēšanu.
- *dažādu vecuma grupu sasniedzamība* - seniori biežāk izmanto mājaslapu vai klātienē informāciju, jaunieši - sociālos tīklus.
- *digitālās konkurences pieaugums* - informācijas pārbagātība apgrūtina bibliotēkas ziņu izcelšanos.
- *vizuālā satura sagatavošana* ir laikietilpīga, nepieciešami cilvēkresursi, digitālās un tehniskās prasmes.

10.4.2. Iespējamie risinājumi:

- izstrādāt **mēneša satura plānu**, lai nodrošinātu regulāru publicēšanu;
- izmantot vienkāršus vizuālos rīkus (piem., Canva) afišu un attēlu sagatavošanai;
- iesaistīt jauniešus un brīvprātīgos satura veidošanā;
- veidot īsus video vai foto stāstus, kas sociālajos tīklos sasniedz lielāku auditoriju.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

11.1. Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām:

- Viļakas pilsētas pārvalde - bibliotēkas darba atspoguļošana Viļakas pārvaldes mājaslapā,
- Viļakas kultūras nams – kopīgi organizēti tematiski pasākumi,

- Viļakas muzejs – kopīgi tematiski jautājumi, novadpētniecības jautājumi,
- Dienas aprūpes centrs un Grupu māja (dzīvoklis) Viļakā – radoši pasākumi kopā ar personām ar īpašām vajadzībām.

11.2. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri:

- Viļakas pirmsskolas izglītības iestāde “Namiņš” - audzēkņi kopā ar audzinātājiem apmeklē bibliotēku, piedalās aktivitātēs, iesaistās radošās lasīšanas darbnīcās, lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”,
- Viļakas vidusskola - sadarbība ar bērniem, jauniešiem, attiecīgo klašu audzinātājiem, pedagogiem.,
- Viļakas Mūzikas un mākslas skola - audzēkņu darbu izstādes bibliotēkā.,
- Viļakas vidusskolas bibliotēkas vadītāja - sadarbība Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas pasākumos. Konsultācijas profesionālos jautājumos.

11.3. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes:

- Lasītāju interešu klubiņš “Mantinieces” – tematisku pasākumu organizēšana bibliotēkā,
- Literātu biedrība “Viļakas Pegazs” – kopīgi pasākumi bibliotēkas telpās, grāmatu atklāšanas svētki. Dzejas dienu pasākums, literātu tikšanās.

11.4. Bibliotēkas interešu aizstāvības darbs

Viļakas bibliotēka ir Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienība. Mūsu intereses Balvu novada domē pārstāv Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Suseja.

Līga Babāne
Viļakas bibliotēkas vadītāja

2026.gada 30. janvārī

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS

Profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējums

N.p.k.	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	RTU Rēzeknes akadēmija sadarbībā ar Balvu Centrālo bibliotēku (Valsts pētījumu programmas "Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai" projekts "Identitāšu ainavas: vēsture, kultūra un vide" (Nr. VPP-LETONIKA-2021/1-0008))	Kultūras darbinieku seminārs "Latgales patība/identitāte pētījumos"	5	<i>Klātienē</i>
2.	BIS Alise	Pamatkursi , Informācijas meklēšana un cirkulācija	8	<i>Attālināti</i>
3.	SIA "Grūbes biroja pakalpojumi"	Seminārs un zināšanu pārbaudes tests (<i>EP un padomes regulas 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, prasību izpratni un šo pamatprincipu piemērošanu Balvu novada pašvaldības darbā.</i>)	2	<i>Attālināti</i>
4.	Balvu Centrālā bibliotēka un VKKF Latgales programma 2025	Seminārs/lekciju cikls "Grāmatniecība, lasīšanas paradumi un to kultivēšana Ziemeļlatgalē"	4	<i>Klātienē</i>
5.	SIA Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs	"Mākslīgā intelekta rīki un citi rīki pedagogu darbā"	4	<i>Attālināti</i>
6.	Mācību centrs BUTS	"Sociālo tīklu un digitālā mārketinga stratēģija"	80	<i>Attālināti</i>

2. PIELIKUMS

Literatūras izstādes 2025. gadā abonementā

1.	G. Repšei - 65	janvāris
2.	A. Saksei - 120	janvāris
3.	21.februāris - Starptautiskā dzimtās valodas diena	februāris
4.	Mīlas romāni un lirika	februāris
5.	“Skaists un liels ir cilvēka mūžs, ja tas pavadīts darbā.” Aspazijai - 160	marts
6.	Tematiska izstāde veltīta aktieru dzīvesstāstiem	marts
7.	Hansam Kristianam Andersenam - 220	aprīlis
8.	“Pavasara atmoda dabā”	aprīlis
9.	M. Rungulim - 75	maijs
10.	„Mātes sirds – karsta asins lāse gadu baltumā” - Mātes diena	maijs
11.	“Izlasī vasaras brīvdienās!”	jūnijs - augusts
12.	Latvju dainas daudzina Jāni	jūnijs
13.	Skaidrītei Annai Gailītei - 85	jūlijs
14.	Aleksandram Grīnam - 130	augusts
15.	M. Vanagai - 115	septembris
16.	V. Kaijakam - 95	septembris
17.	Rainim - 160	septembris
18.	Māte mani šūpojusi Tautas dziesmu šūpulī. Kr. Baronam - 190	oktobris
19.	Valsts valodas diena – 15.oktobris	oktobris
20.	Veltījumi Latvijai dzejā un prozā	novembris
21.	„Noslēpumainā un cilvēcīgā”. R. Ezerai - 95	decembris
22.	Ziemassvētki sabraukuši...	decembris

3. PIELIKUMS

Tematiski pasākumi un tikšanās Viļakas bibliotēkā 2025. gadā

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums, apraksts	Laiks
1.	Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centra Balvu filiāles dalībnieku darbu izstāde.	janvāris
2.	Literātu tikšanās. “Viļakas Pegazam”- 15 “Vārda ceļojums 15 gados”.	21. februāris
3.	Lasītāju klubiņa “Mantinieces” dalībnieču tikšanās: “Redzīgā sievietes sirds”.	7. marts
4.	Novadnieka, diplomēta fotogrāfa K. Babāna foto personālizstāde “Ada kā ziedlapa”.	13. marts
5.	Viļakas PII “Namiņš” sagatavošanas grupas “Kāpēcīši” audzēkņi	25. aprīlis
6.	Lasītāju klubiņa “Mantinieces” dalībnieču tikšanās. (stādu maiņa)	22. maijs
7.	Tikšanās ar novadnieci Marutu Dārznieci. Pareizs uzturs, Omega-3 nozīme organismā.	12. jūnijs
8.	Dzejas dienu pasākums „Dzeja dejo cauri gadalaikiem”. Tikšanās ar literātu biedrības “Viļakas Pegazs” dalībniekiem.	13. septembris
9.	Viļņa Reguta foto izstāde „Nezaudē spēju brīnīties!”	septembris
10.	Viļakas vidusskolas 4. klases skolēnu ekskursija bibliotēkā	25. septembris
11.	Lasītāju klubiņa „Mantinieces” dalībnieču tikšanās ar V. Regutu.	1. oktobris
12.	Viļakai – 80! Izstāde “Pilsēta manās domās un krāsās” – bērnu dāvana Viļakas pilsētai dzimšanas dienā.	oktobris
13.	Amatnieces Ineses Jansones amatniecības darinājumu izstāde	17. oktobris
14.	Lasītāju klubiņa “Mantinieces” dalībnieces piedalās sarunu pēcpusdienā – meistarklasē “Atklāj vienkāršus soļus veselīgai ikdienai!”	23. oktobris

15.	Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros Radošā rīta lasīšanas darbnīca Viļakas bibliotēkā kopā ar PII Namiņš audzēkņiem.	14. novembris
16.	J. Saulevičas Loginas foto izstādes "Vectēvs" atklāšana Viļakas bibliotēkā.	21. novembris
17.	Eiropas autoru dienas ietvaros lasītāju klubiņa "Mantinieces" – lasīšanas pēcusdienu .	27. novembris
18.	Eiropas Autoru dienas ietvaros PII Namiņš audzēkņi iepazīst norvēģu rakstnieces J. Vislandres grāmatas.	11. decembris
19.	PII Namiņš 6-gadīgo bērnu grupas audzēkņi iepazīst Ziemassvētku svinēšanas tradīcijas Latvijā un pasaulē.	16. decembris
20.	Sniegpārslīņu un eņģeļu darināšanas meistarklase Viļakas bibliotēkā.	17. decembris
21.	Lasītāju klubiņa "Mantinieces" tikšanās gada nogalē. „Kalendāri gadu gaitā”.	27. decembris

4. PIELIKUMS

Pārskata gadā Viļakas bibliotēkas lasītāko grāmatu TOP 5

	Grāmatas autors	Grāmatas nosaukums	Izdevējs	Izdošanas gads	Izsniegumu skaits
1.	Lelde Kovaļova	“Klusie kaimiņi”	Zvaigzne ABC	2024	9
2.	Frīda Makfadena	“Mājkalpotājas noslēpums”	Latvijas Mediji	2024	9
3.	Zane Daudziņa	“Bērnudienas komunālajā”	Zvaigzne ABC	2024	9
4.	Hetere Morisa	“Aušvicas tetovētājs”	Zvaigzne ABC	2024	8
5.	Dace Judina	“Atnāciet rīt!”	Latvijas Mediji	2024	8